

DÉLI UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Budapest, 1908.

I. évf. CSÜTÖRTÖK 38. szám.

December 24.

Szerkesztőség: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZÁM 108-52.
Egyes szám ára helyben 2 fillér.

Főmunkatárs:
FÉNYES LÁSZLO

Felelős szerkesztő:
Dr. VÉCSEY MARCEL

Kiadóhivatal: VI., Aradi-utca 8. szám.
TELEFONSZÁM 108-52.
Hirdetések millim. számítással díjszabás szerint.

Lelőttek egy baka-káplárt a Gránicon. 50 millió olasz juss, magyar kézen.

Karácsonyi ének.

— dec. 24.

(V.) Fekete politikai karácsony borult a magyar nemzetre.

A keresztény világot kétezer év előtt megváltotta nazaréti Jézus; de mikor fog megszületni a magyar nemzeti hit megváltója?

Farizeusok, csalók és kufárok ültek be a nemzeti eszme templomába és nincs aki őket onnan elkergesse.

Gazok és latrok között keresztre feszítve szenved állami életünk és mártírságunk közepette kockajátékot üznek a zsoldosok.

Ebura fákó, magunk emelte vezéreink ültek a nyakunkba és sarkantyúkkal véresre mardossák szűgyeinket.

Csalás és árulás tort ülnek népünkön, mely elvakul an rohan az önásztá sirtódörbe.

Quem deus perdere vult, prius demeritat. Akit az istenek meg akarnak rontani, előbb elveszik az eszét.

Magunk emeljük pajzsra ezt a garázda féktelen gránicsár csapatot, s ime a „nemzeti vezérek” bennünket temetnek a pajzs alá.

Ököbe szorul a kezem, ha végig nézek azon a rettenetes pusztításon, amit ezek a koalíciós gyászvilézek nemzeti ügyünkön végbevittek.

Elárulták a nemzetet; elalkudták legszentebb elveinket; kegyelemre kiszolgáltattak bennünket halálos ellenségeinknek; örökre elnémitották szabadságunkat és függetlenségi törekvéseinket s 67-es labancokká tették az egész országot.

Nazaréti latrok ti! A rablincsekbe vert utódok itélőszéke in effigie föl fogja akasztatni képmásaitokat és az osztrák járomban nyögő nép átkozni fogja emléketeket.

Mint Judás a Megváltót, ti elárultátok a függetlenségi pártot és a hatalom megkaparintása fejében, hogy kufár lelketek kénye kedvére harácsolhasson a nemzeti javakban, a dynasztiának titkon adott ígéreteket beváltva, rávasz bandafőnökökötök segítségével: terítékre hoztátok, talán örök időkre elnémitottátok a 48-as szent eszményeket.

Közösüges temetőt akartok csinálni az országból.

De hát csillapodj vérem, sajtó szenvedélyem! Most ünnepi hangulat, földi béke, keresztényi türelem és megadás vezérelje tollamat.

Halljátok szávam, áruló vezérek! Nem vádolkok benneteket, hogy nem

tudjátok orvosolni évszázados sérelmeinket; nem tudjátok megvalósítani nemzeti törekvéseinket; nem tudjátok kivívni nemzeti jogaink, állami függetlenségünk, szabad önrendelkezésünk érvényesülését.

Nem vagyok elfogult és botor hogy ezek megvalósításának lehetőségével áltassam magamat és olvasóimat.

Tucom és vallom, hogy az önálló magyar nemzeti állam kiépítése, a külön hadsereg, a magyar vezényszó, az önálló bank, az egyenlő választói jog és a szabad gazdasági berendezkedésünk évtizedekre, talán belátható időkre: elérhetetlen és megvalósíthatatlan eszmények.

Akadályai: az abszolút császári akarat, a „Házam” hadserege, a mellünknek szegzett ágyuk és szuronyerdők, a „Gesamtmmonarchie” győgyihatlan hóbotja és az osztrák elemékre boruló örök — Chlopi.

És nem az a ti bűnökötök, magunk választotta „nemzeti vezérek” ti!

A ti bűnökötök az, hogy szüntelen átfatjátok és csaljátok a népet; ámitottátok eddig és ámitjátok továbbra is.

Igérték neki jogegyenlőséget, alkotmányos szabadságot, közjogi vívmányokat, katonai engedményeket, magyar vezényszót, önálló vámtérületet és független nemzeti bankot.

Leitetek volna őszinték és becsületesek a nemzettel szemben; tártátok volna fel nyíltan, leplezelenül a nemzet testét sorvasztó bajokat és mi mind halálig hiven, odaadással követtünk volna benneteket; támogattunk, lelkesítettünk volna benneteket nehéz küzdelmeitekben.

Küldjétek haza a parlamenti népképviselőnek gunyolt és drága pénzűnkön hízalt császári kirendeltséget és bölcs hazafisággal mérsékeljétek a császári abszolutizmust.

Oktassátok a népet hazafias kitarásra, türelemre és megadásra, mert amit a nemzet jogaiából elvesz Chlopi, azt visszaszerezheti Solferinó vagy Königrácz.

Nem az fáj nekünk, amit elraboltunk Lueger, hanem az, amit elárul Wekerle és Andrassy.

Hazafias: miatyánktok legyen Deák Ferenc mondása: amit a hatalom erőszakosan rabol el a nemzetől, azt jó szerencse és kedvező viszonyok alakulata még visszaszerezheti; de amiről önkényt lemondunk, azt semmiféle hatalom többé vissza nem adhatja.

Hazafias szent Igazság! mikor fog megszületni a te megváltó karácsonyi ünneped? ...

Levél Kossuth Ferenchez.

Kegyelmes Ur,

kezemben a „Reichspost” legutóbbi számával üdvözlöm Önt. Ez az átkos bécsi ujság Önnek egyik üzletével foglalkozik, amelyet itthon csak kevesen ismernek s miután Magyarországot és az országszerte immár háromnegyed részben szintizsta függetlenségi és 48-as párti lakosságát mégis csak legjobban érdekli az, hogy nagyságos Kossuth Lajos fia: őccellenciája Kossuth Ferenc miképen örzi és kamatoztatja az elhunyt kormányzó örökét, így írásban felolvassni vagyok bátor a „Reichspost” cikkét, azzal a kérelemmel: méltóztatnék talán a magyar közvéleményt a dolog mibenlétéről informálni s az átkos bécsi ujság adatait lecáfolni.

A „Reichspost” azt állítja, hogy Kegyelmesség még ellenzéki korában egy ládát adott el a magyar államnak kettőszázezer koronáért ismeretlen tartalommal és azzal a feltétellel, hogy a láda csak ötven év múlva lesz fölbontható. Ismételiük, hogy mi van a ládában, azt pozitívással — Önön kívül — senki sem tudja, a Nemzeti Múzeum szerint Kossuth Lajos reliquiái és titkos iratai, az Ön bizalmas köréből kiszivárgott hírek szerint pedig régi ruhadaraboknál, rézptykéknél és értéktelen jegyzetekenél egyéb semmi sincsen. Ezt az utóbbi eshetőséget a „Reichspost” igen erősen hangsúlyozza s megkérdi, hogy vajjon nem tartják-e a magyarok helyénvalónak egy pártatlan és megbízható bizottsággal megvizsgáltatni a láda tartalmát, hogy a rosszakaratu mende-mondák — ha csakugyan csak erről lenne szó — lecáfoltassanak?

Értesüléséhez és az erre épített kommentárhoz hozzá teszi a „Reichspost”, hogy a kétszázézer koronát az állam csak öt éven át öt egyenlő részletben lett volna köteles az adás-vételi szerződés szerint megfizetni, mégis a kormány, nyilván az Ön ellenzéki vezéri szerepére való tekintettel: egyszerre folyósította azt és hogy az üzlet után esedékes 1262 koronányi bélyegköltséget sem fizette Ön meg, emiatt az állami számszék s a kultusz- és pénzügyminisztérium között másfél éven át folyt a tárgyalás. Ön nem fizetett s végre is a kormány utalta ki ezt a pénzt is: az Ön által felvett kétszázézer korona nyugta bélyegét. Ön nagyon jól tudja, kegyelmes ur, hogy akár üzletfelek, akár nyugdíjasok, avagy — talán legjobban analog az eset —

kegydíjasok is, a saját pénztárcáikból szokták leróni a bélyegköltséget.

Annak jellemzésére, hogy az ismeretlen tartalmu ládával való üzletről táplált gyanu nem ment minden jogosultságtól, közli a „Reichspost”, — és ez szintén megfelel a tényeknek — hogy a kétszázézer korona a költségvetési elszámolásban nem neveztetett meg, hanem más címek alá rejtetett és hogy ön a Kossuth Lajos iratait egy könyvkiadónak is eladta s ezek után szintén honoráriumot szedett föl.

Kegyelmes ur, ha csak miniszter és v. h. t. t. s Lipót-lovag lenne ön, akkor is köze lenne a nyilvánosságnak az ön üzleteihez, de miután ön egyuttal Kossuth Lajos fia is, az ethika legelemibb szabálya követelte volna, hogy ha ellenzéki vezér léteire adásvételi szerződést köt a kormánnyal, sőt szerződésen felüli kedvezményeket is élvez ez eladásnál, akkor — ha a dolog tiszta — egy kommunikében a nyilvánosságot is értesítse a dologról.

Kegyelmes ur, ön ezt elmulasztotta annakidején, mint ahogy elmulasztotta megírni sajtójával a karáncebei aranybánya részvénytársaság szakértői megbízatását is. Holott, ha egy szoborbizottságba, tagul választják meg önt, akkor rögtön leközi azt a sajtóiroda.

A Kossuth Lajos nevét önnek kötelessége lett volna mocsoktalanul hagyni a történelemre. Az árulást, amelyet ön az eszméi ellen elkövetett, ez a történelem majd méltatni is fogja. De most még olyan egyéni inkorrektésséggel vádolja önt a „Reichspost”, amelyet cáfolatlanul hagyni nem szabad.

Cáfolatot, magyarázatot kérünk.
Budapest, 1908. dec. 24.

Fényes László.

Bejelentik a fekete terrort. Előiről kezdik az inkvizíciót.

— dec. 24.

Az „Alkotmány” mai száma írja: Csanálosan a most megtartott községi tisztújításkor az összes állásokra néppártiak lettek megválasztva. Ugyancsak a közelmúltban lefolyt képviselőválasztáskor is csupa néppártiak győztek. A községházán teliát most csak néppártiak vannak — a jegyzőn kívül, akinek éppen emiatt nem valami kellemes napjai lesznek.

... A jegyző tehát, mert nem néppárti, készüljön a máglyahalálra.

Andrássy Gyula gróf ur, belügy-miniszter ur! Mit méltóztatik szólni ehhez a kis terrorhoz? Méltóztatik-e eljárni a fekete terror ellen? Vagy csak a vörös terror prüszköl-teti nagyméltóságodat?!

Lelöttek egy bakát a Gránicon.

Magyar vér öntözi a határt.

— Távirati tudósítás. —

Temesvár, dec. 24.

Oriási szenzációt keltett itt ma az a hír, hogy megint magyar vér folyt a szerb határon.

Megbízható távirati híradás jelenti, hogy Franczen János 33. gyalogezred-beli káplárt lött sebbel, holtan lelték tegnap virradásra örömlőmésán.

A legnagyobb valószínűség szerint a szerb partról lötték agyon a magyar posztot.

A meggyilkolt káplár zsebelyi illetőségű volt és hozzátartozóit sürgönyileg tudatták Franczen János tragédiájáról.

Nyilatkozatok a tömegsztrájkokról.

Gaál Jenő dr. — Nagy Emil. — Nagy Dezső dr. — Rákosi Jenő.

— dec. 24.

A munkaadók hivatalos lapja a „Munkaadó” kérdéseket intézett politikuskokhoz: hogy mi a véleményük a tömegsztrájkokról? Volt annyi ez a „Munkaadó”-nak, hogy csak azokat kérdezte meg, akikről eleve is tudta, hogy a konzervatív irány képviselői. Nem is csatlódott bennük, amint ezt az alábbi válaszok igazolják:

Gaál Jenő dr. főrendiházi tag szerint az, hogy a munkásztrájkok a tömeges munkamegszűntetést egészen hetegorén tekintették szolgálataiba vonzóknak, a legenyhébb beszámítás mellett is könnyelmű játéknak bélyegzendő. Nálunk az ily fenyegetőzés még súlyosabb beszámítás alá esik, mert ez a viszonyokat ismerők közös meggyőződése szerint merőben sikertelen fog maradni. Az ily botor kísérletnek eredménye nem lehet más, mint nagy anyagi kár a munkaadókon kívül a munkásokra nézve is.

Nagy Emil országgyűlési képviselő teljesen értelmetlennek tartja az egész dolgot, mert az új választó-törvény épen nem olyan, hogy a szocialista képviselők be ne jöhessenek a parlamentbe. Ha mégis megvalósítanák a politikai tömegsztrájkot, az csak jó lesz, mert az egész ország polgárságának kinyílik a szeme és tisztán fogja látni azt a képtelen terrorizmust, amellyel a munkásokon uralkodnak; de maga a munkásság is be fogja látni, hogy mily önkényes vezetés alatt áll.

Nagy Dezső dr. országgyűlési képviselő fölfogása szerint a tömegsztrájkok választó-törvény kialakulására a legkisebb befolyással sem lesz. Először is kétségsbe vonja, hogy a vezetők képesek lesznek tömegsztrájkot rendezni. Valószínű, hogy házkóval fog végződni az egész tervezett akció, vagy egyáltalán meg sem fog indulni, hanem csupán fenyegetőzés az egész.

Rákosi Jenő véleménye a politikai tömegsztrájkokról az, ami minden szarolásról. A nemzetközi szocialisták, mondja, ezzel a magyar nemzetét politikai jogokat akarnak — hogy udvarias legyek — kioroszakolni; ha nyíltan beszélnek: kizsarolni. Ez természetesen nem fog nekik sikerülni. Az a sztrájk csak kárt, gyűlöletet, haragot, visszavonást kelt és a megtorlás érzetét és vágyát plántálja az emberekbe. Melyik boldog ember osztózik jogaiban azzal, aki neki kárt, keserűséget, szenvedést okoz? És melyik okos ember ne adja szívesen saját jogaiból annak, aki munkás, szoros és lelkes hazafi?

Düledzik a kereskedelmi miniszterium.

Egyelőre csak a palotája.

— Saját tudósítónktól. —

dec. 24.

A kereskedelemügyi magyar királyi miniszterium Lánchid-utca 2. sz. alatti épületén kellemetlen és aggasztó fel-fedezték a múlt héten.

Rájöttek ugyanis, hogy az épület több szobájának tetőpárkányáról folytonosan leválják és aláhull a vakolat és kilátszik a fagerendázat.

Az épület gerendázata, az ugynevezett traverzek ugyanis nem vasból, hanem fából vannak építve és amint ezek a gerendák teljes meztelenségükben kezdtek előtűnedezni, rájöttek arra, hogy a gerendák teljesen korhadtak és a tetőzet sulya alatt bedőléssel fenyegetnek.

A miniszterium megriasztott tisztviselői kara a felfedezésről jelentést tett a miniszteri tanácsosnak, ez ismét Sze rényi államtitkárnak. Ez utóbbi pedig elrendelte a miniszterium épületének szakértői megvizsgálását.

A szakértői szemle megejtésére megkeresett államépítészeti hivatal megtartotta a vizsgálatot és az erről készített szakjelentését beteriesztette az államtitkárhoz.

Ez a szakértői vélemény határozottan megállapította, hogy a miniszterium épülete düledező állapotban van, a gerendák korhadtak és teherviselésre képtelenné váltak; hogy a miniszterium hivatalos helyiségei haladéktalanul kőüritendők; hogy a hivatalos helyiségekben való tartózkodás állandóan veszélyezteti a tisztviselők testi biztonságát, hogy az épület sürgős javítási munkálatokat igényel és hogy a miniszterium hivatalos helyiségei mielőbb más épületbe áthelyezendők és végül, hogy az államépítészeti hivatal az imminens veszély fenforgása vagy beállta és a helyiségek használatának időpontra tekintetében semmi felelősséget nem vállalhat.

A düledező épületben elhelyezett hivatalos közegek hirtelen áthelyezhetők nem lévén, az államtitkár egyelőre elrendelte, hogy a miniszterium veszélyeztetett hivatalos helyiségeinek tetőzete és párkányzata cölöpökkel és oszlopokkal azonnal alátámasztandók és az épület javítási munkálatai azonnal foganatba veendőek.

A miniszterium lánchid-utcai épületében elhelyezett tisztviselők tehát egyelőre, egy új hivatalos palota felépítéséig vagy más alkalmas épület kibérléséig, a jelenlegi hivatalos helyiségek alapozott tetőzete alatt lesznek kénytelenek hivatalos teendőiket végezni.

A bizonyítvány-panamák titkaiból.

A rendőrség nem tett följelentést.

— dec. 24.

Két hét előtt óriási megröszérlést okozott a közvéleményben az a botrány, melynek során — a rendőri nyomozás adatai szerint — kiderült, hogy néhány fővárosi polgári iskolai igazgató és tanár hamis bizonyítványok alapján jelentkező magántanulókat levizsgáztatott, egyes esetekben hamis iskolai bizonyítványokat adott ki, sőt a fővárost illető beírás és tandíjakat is elikkasztotta. A botrány kipattanása után nagy befolyású emberek vetették magukat közbe az ügy elűsölésére érdekében és a rendőrség útmutatást kapott arra nézve, hogy az erélyes nyomozást posványosítsa el, amint ez a Kunz-féle vízmérő órák ügyében is történt.

Ma már megállapíthatjuk, hogy a rendőrség nem tette meg a hivatalos jelentésében igért följelentést. Ellenkezőleg: a nyomozást tovább folytatta, még pedig úgy, hogy azt más tisztviselőre bízta. A folytatólagos nyomozás enyhébb eredményre vezetett, mint az első nyomozás. Ebben nincs semmi szabálytalanság. Mert a nyomozásnak is többféle módszere van, nemcsak a magán-

vizsgáztatásnak. A folytatólagos nyomozás eredménye gyanánt a rendőrség, minden följelentés nélkül, egyszerűen átteszi az iratokat az ügyészséghez.

Tudomásul vesszük. Hiszen általában véve nem lehetetlen, hogy egy rendőri nyomozás előbb téves utakon jár és ártatlan embereket meghurcol; az ilyenre volt már példa...

A hercegnő 50 milliója. A zárda fejedelemasszonyának zsidó az örököse.

Jönnek a milliók Budapestre. — A marquis és a héber Vénus. — Felhívás a „Neue Freie Presse”-ben. — A főnök és a főnök. — Milliók Mózes öt könyvében.

— Saját tudósítónktól. —

— dec. 24.

Veronában az elmúlt hónapban meghalt egy nyolcvan éves nő, Pino Lucia hercegasszony. Egy zárdában halt meg, amelynek fejedelemasszonya volt, s ahova késő öregségére, ragyogó múltja és szépségben és regényességben gazdag élete alkonyán visszavonult. Halála nagy szenzációt keltett, annál is inkább, mert az öreg nő kerék ötven millió líra vagyont hagyott hátra.

Ötven millió líra nem megvetendő vagyon, különösen Olaszországban, ahol nagy a szegénység és a legrégibb és legragyogóbb nevű családok sarjai gyakran a legnagyobb nyomorban élnek.

A hatalmas vagyon most gazdátlanul maradt.

Az öreg nő ugyanis igen vallásos volt, nem hagyott hátra végrendeletet. A Pino hercegi család, amely származását a római császárok koráig vezeti vissza, vele teljesen kihalt.

Az öreg nő nővére volt a néhai Pino Alfonz marquisnak, Felső-Olaszország egykori hatalmas helytartójának, aki egy magyar zsidó lányt vett el feleségül. Az olasz hatóság most ennek a hercegnővé vált zsidó lánynak a rokonsága után kezdett kutatni, s a nyomok Bécsbe s innen Magyarországra vezettek.

A marquis és a héber Vénus.

Pino marquis a most elhunyt nő bátyja, 1815-ben nősült Bécsben, ahová történelmi nevezetességi küldetés vitte. Mint vérbeli diplomatának, különös érzelme volt az aszsonyi szépség iránt, és csakhamar halálos szerelemre gyuladt egy Grossmann Alice nevű fiatal lány iránt. Ragyogó szépségű, kivételes szellemű nő volt, akinek emlékét néhány monográfia is megőrzi. Özvegy édesanyjával Magyarországból, Orszvárról került föl Bécsbe, s mert vagyosak voltak, s áttértek a katolikus vallásra, hatalmas pártfogók révén, megnyíltak előttük a legelőkelőbb arisztokrata családok ajtái is.

Pino herceggel a francia nagykövet estélyen ismerkedtek meg, aki megszerette a zsidó lányt, s dacolva családjá ellenzésével, elvette feleségül.

Felhívás a „Neue Freie Presse”-ben.

Az olasz hatóság a bécsi „Neue Freie Presse”-ben hirdetést tett közbe, amelyben felszólítja azokat, akik Grossmann Alice révén rokonságot tudnak kimutatni a Pino hercegi családdal, hogy haladéktalanul jelentkezzenek az örökség átvételére.

A főnök és a főnök.

Egy bécsi ügyvéd levelet írt a felhívás elolvasása után Grossmann Márknak, a „Friss Ujság” kiadóhivatali főnökének. Ha ezt kitudja mutatni és beigazolja Grossmann Márk — övé lesz a félszáz milliónyi hercegi vagyon, amin csakis testvérbátyjával fog osztózkodni.

Grossmann Alice dédnagynéje volt a „Friss Ujság” kiadóhivatali főnökének. Ha ezt kitudja mutatni és beigazolja Grossmann Márk — övé lesz a félszáz milliónyi hercegi vagyon, amin csakis testvérbátyjával fog osztózkodni.

Grossmann Márk, a bécsi ügyvéd levelének vétele után azonnal Orszvárra utazott az adatokat összegyűjteni.

Milliók a Mózes öt könyvében.

A múlt század elején még nagyon kezdetleges állapotok uralkodtak Magyarországon. Anyakönyvet nem vezettek; születést, halált, házasságot sehol nem írtattak be. De különösen nehéz a rokoni köteleket a zsidó családoknál kimutatni. A házasságot a rabbi kötötte, régi szertartás szerint, s legfőbb valami régi héber imakönyv hátlapjára jegyezték fel a dátumot és az ezt követő születéseket. Néha még ennyit sem tettek. Minek? Ki sejtette, hogy milliók hirtelenséggel fordulhat meg ilyen haszontalan följegyzésen?!

A Grossmann-család birtokában meg volt Mózes öt könyvének egy százéves példánya, amelynek megsárgult lapjaira rá volt vezetve a családja.

Grossmann Aliceről is volt ebben a könyvben följegyzés. Ez pedig fontos, mert élő tanu már nincs, aki a rokonságot igazolni tudná.

De a könyv ez előtt tíz évvel eltűnt. Talán kidobták valahova... Elrongyolódott, megsárgult, szereztek helyette új bibliát.

Grossmann Márk most mindent tüvé tesz, hogy Mózes öt könyvét, amelynek sárga lapjai közé a milliói vannak eltemetve, kikutassa, mert ettől függ az örökség sorsa.

Két vége van a botgyárnak. A gróf ur önzetlen.

— Saját tudósítónktól. —

— dec. 24.

A főrendiház hétfői ülésén Zselénszki Róbert gróf már másodszor vetette a kormány szemére, hogy a szokásos föltevések mellett Felsővisson, Máramaros megyében lehetővé tette egy botgyárnak a létesülését. Mindenesetre föltűnő, amikor egy törvényhozó ilyen melegen érdeklődik épen egy valamely vállalat iránt és önkénytelenül is az a hit támad az emberben, hogy nem épen országos közérdek a hajtója ennek az érdeklődésnek. Közlik velünk egyébként, hogy Zselénszki grófit rokoni kötelek fizik egy más botgyár tulajdonosaihoz.

Ugyanis gróf Zselénszky Róbertnek sógora Zay Miklós grófnő, született Károlyi Margit grófnő. A Zay-házaspárnak Zay-Ugrócon botgyára van, amelynek 20 éven át Peltzer Károly volt a vezetője.

A grófnéval összekülönbözött Peltzer, kilépett a gyárból és Felsővisson botgyárát alapított, amely a grófi gyárnak nagy konkurenciát okoz.

Nincs tovább...

NAPIHIREK.

A nő.

— Feminista levél a szerkesztőhöz. —

Jó állásu, sem öröklött, sem házasságból szerzett vagyonnal nem bíró, adósságmentes tisztviselő vagyok egyik miniszteriumban.

Két év óta élek zavartalan boldog házasságban csinos, kedves, művelt és még házas feleségemmel.

Gyermekeim eddig — hála a jó Istennek — nincsenek és ha ezért halál adok a Gondviselésnek, azt ne tessék gonoszágomnak vagy szivtelen önzésnek betudni, hanem azon sajnálatos rideg ténynek, hogy jövedelmeim egy vagy több gyermek gondos nevelésére nem elegendők.

Összavadalmazásom ugyanis 3200 koronára rug és annak dacára, hogy sem én, sem a nőm különösebb költségeket vagy igényeket nem fejtünk ki, jövedelmeinkből csak nagyon keservesen tudjuk fedezni szükségleteinket.

Nekem semminemű szenvedélyeim nincsenek. Nem dohányozom, nem

iszom, nem mulatok házon kívül. Tisztességes ruházaton kívül, összkidásaim: a mindennapi kávéházi költség (itt olvasom az újságot) és a színház. A lakás és az élelem olyan drága a fővárosban, hogy a fizetésemből, a legtakarékosabb életmód mellett is, épen csak hogy adósság csinálás nélkül tudok kijönni.

Miben rejlik hát mégis ennek a roppant szükségletnek a kufforrása. E lapok hasábjain, a névtelenség lóteknője leple alatt, kiönthetem lelkem bubánátát. A nagy költségek oka főleg a nők ruházati és divatszükségleteinek elviselhetetlen drágaságában rejlik.

A közép és honoratior osztályhoz tartozó nők toalette-szükségletei oly horribilis költségeket igényelnek, amelyek egy család egyéb életszükségleteivel nem állnak arányban. A női öltözék és divatcikk ára, belső és előállítási értékükkel oly aránytalan magasságra vannak felcsigázva, hogy az a nő, aki a divattal csak a legkisebb mértékben lépést akar tartani, majdnem elviselhetlen költségre van kényyszerülve.

Nőm, aki a háztartási szükségletek egyéb ágáiban a legszűkebb takarékoságot gyakorolja, a divat kérdésben, szemmel láthatólag a társadalmi, helyesebben társasági kényyszernek engedve, a legszűkebb költséget üzi. Egy kalap, amely a pusztán kocsikerék nagysága, nemeztől formán kívül, csak egy néhány méter szallagdiszból áll, 40-50 koronán alul divatárúleteinkben ma egyáltalában nem kapható. Azt a nő, aki a divatárúkereskedésben 20-25 koronás kalapot akar vásárolni, a divatárúsnő kicsinyítő arcintorgatásokkal üzlethelyiségéből kinezi.

Ruhaszövet, ruhadisz, ruhakellékek és szabási árak inancapság horribilis magasságra szöktek fel és még a polgári társadalomhoz tartozó család költségvetésében is jelentékeny összeget emésztnek föl. Hiszen egy pár finomabb keztyű, (a mely 3-4-szeri használat után rendszerint szétfoszlik) 5-6 koronába kerül. Egy pár divatos női cipő, ha jobb műhelyből kerül elő, és 2-3 hónapig viselhető, 24-30 korona. Az a nő, aki ruházatot és a lábbelieket ezáltal nem akarom fessegetni, mert ezek már kincseket igényelnek.

Nem tagadom, hogy nagyon sok asszony talán maga is szeretné lerázni magáról a társadalmi divatkényszer bilincseit, de a legjobb szándék hajótörést szenved a nők azon közismert hiúságán, hogy semmiképp sem akar tolette dolgában a barátnői és társnői mögött elmaradni. Jobban fél a barátnők hátnögötti leszólasaitól, mint férje gazdasági egyensúlyának megbillenésétől.

Nem utolsó baj az is, hogy a nők az öltözködésben főleg a barátnőiknek akarnak túltenni és gyakran a férjeik teherviselési képességeit meghaladó versenyt fejtenek ki társnőik „lelézésében”, amiből persze csak a különféle divatárúsnők huznak hasznot.

Ezen tapasztalatok eredményezik azután, hogy az óvatosságot, körültekintést és józan fiatal emberek jelentékeny része ma már mindnehezebben határozza el magát a családalapításra.

Nézetem szerint ezeket a bajokat csak úgy lehet orvosolni, ha a nőket nem neveljük pipercikknek, vagy háremhölgyeknek, hanem bevezetjük őket a gazdasági élethivatásokba és a férfiakéval egyenlő

jogokba. A nő az összes kötelezettségek részesevé kell tenni. A nő mai nevelése és társadalmi rendszernek tulajdonítom azt is, hogy a nők olyan rettenetes bűncselekmények elkövetésére képesek, amelyeket a férfiak semmi körülmények közt el nem követnek. Példának okáért: akadna-e férfi, aki hasonló bűncselekményre képes volna, mint aminőkét a legutóbbi időkben nőszemélyek elkövettek. Elképzelhető-e, hogy egy vőlegény, hasznos célból, kendővel bekösse az arca szeméit és azután revolverből a szájába löjön? Amint azt a németországi polgármester leánya a vőlegényével megcselekedte; avagy a hitvestáron elkövetett bérnyilkosságok azon számos esetei, mint a milyenek a velencei, a nizzai, a bonni és legutóbb a párisi férjgyilkosság elrettentő eseteiben a napvilágra jutottak.

Ha meg fog szólni a nőnek jelenlegi alárendelt szerepe a társadalmi és a politikai életben, úgy meggyőződésem szerint lényeges változás fog beállani a nők erkölcsi életviszonyaiban is.

Semmi okunk sincs tehát arra, hogy a nőmozgalmakat ellenséges indulattal ítéljük meg.

Egy férfi.

Lapunk legközelebbi száma a kettős únnepre való tekintettel hétfőn, a hó 28-án, jelenik meg a rendes időben.

Külföldi hírek. Hertl József belügyminiszteri számvizsgálónak — nyugdíjaztatása alkalmából — a király a koronás arany érdemkeresztet adományozta.

Cimadományozások. A király Lerch Richard és süszenbergi báró Baselli György nyugalmazott sorhajókapitányoknak az ellentengernagy címet adományozta.

Küry-színház Budapest. A Royal-orfeum, amely csak ez öszön nyílt meg, tegnapi nappal új kézbe került. Dr. Fodor Oszkár és Keleti Henrik rossz pénzügyi tapasztalatokat tettek vállalkozásukkal és eladták egy konzorciumnak, amely Braun Sándort, a „Nap” főszerkesztőjét, Friedmann Adolfot, Óbudavára volt igazgatóját, Küry Klárát, a Népszínház volt primadonnáját és Feld Aurélt újságíró számítja tagjainak. A Royal-orfeum helyiségét január 1-ével ideiglenesen, míg a hitelezőkkel kiegyeznek, becsukják s azután operettszínházzá alakítják át. A társaságot az a cél vezérli, hogy Küry Klárának saját külön művészi otthona legyen és az operettszínházak rideg direktorainak szeszélyeitől mentesen áldozhasson Thalia oltárán.

Rákosi Jenő gyászja. A magyar újságírók díszét, Rákosi Jenőt, a „Budapesti Hírlap” kiváló főszerkesztőjét, súlyos gyász érte. Felesége, született Kalmár Lenke asszony, a legnemesebb lelkű magyar asszony, váratlanul elhunyt. Rákosi Jenő mélyszégyes gyászában őszinte részvétellel osztozik az egész magyar társadalom.

Antimilitarista plakát. Ma éjjel a főváros nagyobb utcáin több helyen antimilitarista plakátot ragasztották ki. A plakát a háború ellen szólítja cselekvésre az embereket. A felhívás aláírói, a kiknek legnagyobb része teljesen ismeretlen nevű ember, anarkistáknak és antimilitaristáknak nevezik magukat.

Tűz az éjszakában. Ma hajnalban a Szövetség-utca 3. számú házban tűz volt a Singer és Deutsch-féle dobozgyárban. A tüzet hamarosan lokofizálták és így a kár jelentéktelen.

Feltűnést keltő Budapest. az országosan ismert Zélinger-féle képzés-

rendszerű I-ső rangú urf szabó-termek zseniális működése. Smocing-öltöny mérték szerint 35 forint, fekete vagy utcai öltöny 30 forint, télikabát 35 frt. prima munka, tiszta gyapjuszövetekből IV., belváros, Magyar-utca 3. sz. I. em., Kosuth Lajos-utca mellett.

DR. HÖNIG IZSÓ

Villanygyógyító- és Röntgen-intézet. Elektromágneses gyógyítás.

Bevált gyógy mód minden idült bálnál. Rendelés d. o. 8-11-ig, d. u. 2-6-ig.

Uj F. NSEN-féle Ivlámpafürdők sikerrel alkalmazva szívbeteg, vérérdényelmoszesedés, szívrohamok, szívrohamok és ideges szívbeteg ellen.

Bpest, IV., Károly-körút 24. I. em. 1. g. Lift. Telefon 102-39. Kivánatra prospektus.

SZÍNHÁZ, MŰVÉSZET:

* Vígyszínház. A „Vígyszínház” erkölcsi és anyagi sikereiben épenséggel nem szűkölködő pályafutásában is rekord nélkül áll a színház legújabb, szenzációs bohózatának, a „Király”-nak példa nélkül álló kasszasikere. A karácsonyi hetet rendszerint kísérő színházlátogatás megfoghatkozása az újdonság előadásain nem volt érezhető, mert a „Király” hétfői és szerda esti előadásain a színházi pénztár ajtáin látható volt a direktorok „üdvöske-táblája”, mely jelezte, hogy: „a ma esti előadásra minden ülőhely elfogyott”. Az összevágó, gördülékeny előadásban színrekerülő pompás bohózat szüntelen derűltségben tartja a közönséget, mely folytonosan megújuló tetszésnyilvánításokkal balmozza el a színmű kiváló szereplőit, különösen Hegedűs Gyula brilliáns alakítását, Varsányi Irén, G. Kertész Ella és Komlóssy Ilona pompás össziátékát, Szerémy Zoltán és Fenyvesi Emil stílizált kabinetfiguráit és az összes többi szereplő magas színvonalon álló harmónikus együttesét. Ma délután dr. Komor Gyulának, ennek az ifjúsági színműirodalom termékeiben ritka tehetségű poétájának nagyszerű, zenés, mókás és táncos tündéregét, a „Jóka ördögét” fogják megismételni és ezen előadás összes jegyei már elővételben kelték el. A gyermekvilág ezen közkedveltségű színművét az ünnepek folyamán még kétszer fogják előadni.

Magyar Színház. Mig a „Királyszínházban” a Mary-Anne előadásai állandóan üres nézőtér előtt folynak le, addig a „Magyar Színház” újdonsága, a dán Sophus Michaelis drámája, a „Forradalmi nász”, idegizgató cselekményével és dicséretes előadásával maradandó és pénztári eredményekkel kecsegtető sikerhez juttatta, a külföldben nem formálmas helyen épített színművészeti hátlékat. A dráma bővelkedik színpadi effektusokban, amelyeket a Beöthy által nagyraemelt és kitűnőnek híresztelt színészgárda eléggé jól tudott érvényre juttatni és hatásossá tenni.

A színpad világából.

Hogy lettem én színész?

Irta: Hegedűs Gyula.

— dec. 24.

A „Déli Újság” szerkesztőjének ama felhívása, hogy írjam meg a lap olvasói számára annak történetét és körülményeit, hogyan lett belőlem színész, némileg zavarba hozott engem, mert az én pályaválasztásom semmiféle rendkívül vagy szenzációs eseményekkel nincsen összefüggésben. Nem mintha az én édesapám, kéttyl

(Tolnamegye) birtokos és postamester, engem egyenesen a színészpályára nevelt vagy ebbeli hajlandóságaimat istápolta volna, sőt ellenkezőleg, az én derék jó apám is becsületes polgári hivatalást szánt nekem és bizony mindenképpen elfojtani igyekezett bennem a festett világ iránti hajlamaimat.

De amint ez sok más hasonló esetben is meg szokott történni, én bizony ott-hagytam csapat, papot, ügyvédi és jegyzői aktákat és követtem szívem sugallatát: aktor lettem.

Természetesen én sem kerültem fel azonnal a színészakadémiára, vagy a Feld papa színtársulatához; hanem bizony végigjártam a magyar vándorszínészkedés minden kálváriáját, az utcai, udvari és ablakénekeléstől, a ripacszkodáson át, a vidéki színtársulatok hányattatásain végig-egészen utolsó állomáshelyemig: a Vígyszínházig.

Hát, hogy szép sorjában elmondjam pályafutásomat, ott kezdem, hogy Szekszárdon diákoskodva, Sági és Dobó színtársulatának előadásában a „Kornevillei harangok” c. operett volt reám elhatározó befolyással pályaválasztásomban. Gáspár apó személyesítője, valami Aranyossy Gyula nevű színész, tetszett meg nekem különösen és akkoriban őt tartottam minden időm legnagyobb művészenek. Valami földöntúli lényt láttam benne, akit gyakorta órákig lépten-nyomon követtem, csodálgattam és bálmultam. Arra emlékszem, hogy nagyon meglepett azon tapasztalás, hogy ez a „félisten” csak olyan közönséges ételekkel táplálkozik, mint a többi halandó ezen a sárteken. Ekkor érlelődött meg bennem az elhatározás, hogy én is törekedni fogok olyan művészi tőkélyre vinni, mint a „Gáspár apó” személyesítője, Aranyossy Gyula.

A nyári vakáció, amikor hazakerültem a szülői házhoz, csak némileg lohasztotta le a színészi ábrándjaimat, de végleg nem oltották el bennem a színpad iránti lelkesedés lobogó tüzét.

Később szüleim gazdasági iskolába akartak adni és csak ettől való ellenzemen mult, hogy előbb ügyvédi, majd jegyzői irodába helyeztek el.

Többé-kevésbé dicsőséges patvartáskodások után egy szép napon bucsuzás nélkül otthagytam az összes irodákat és fölcsaptam özevgy Keresztély Jánosné társulatához énekes vándorszínésznek. Keresztély-kasul bolyongva a Dunántul vidékének falvait, ripacszkodásom első állomáshelye Érsekújvár volt, ahol Pesti Ihsz Lajos és Dobó színtársulatához szegődtem.

Itt hozott össze ismét a sors első színpadi ábrándképpemmel, Aranyossy Gyulával. De milyen szomorú viszontlátás volt ez! A színművészet ezen díszes miut teljesen lerongyolódott ripacs járt színtársulattól-színtársulatra — kollektázní. En kegyelettel vegyes sajnálkozással karoltam fel a szegény vándorszínész ügyét és készséggel megosztottam vele nagyon szerény lakószobámat, amelyet egy érsekújvári polgárasszonytól birtam bérben.

Mikor kis idő multán az én szegény sorsüldözött lakótársam isten hozzád bejelentése nélkül utnak eredt, azzal hálálta meg az én vendégszeretetemet, hogy a gazdasszonyomat arra ösztölkélte, hogy attól fogva a lakás bérét előre követelje tőlem, azzal az indoklással, hogy a „komédiás népből nem nagyon lehet megbizni”.

Nemsokára ezután a fővárosba kerültem fel az országos színésziiskolába, amelynek inkább kevesebb, mint több sikerrel két évig voltam növendéke.

Innen távozva, különféle hírnevesebb vidéki színtársulatnál működtem, legutóbb pedig Ditrói Mór igazgatósága alatt a kolozsvári nemzeti színházban játszottam drámai hősszerepeket és énekeltem a bass-buifot, míg jó csillagzatom a Vígyszínházhoz hozott, amelynek a megnyitása óta vagyok tagja.

Legolcsóbb bevásárlási forrás!

háztartási cikkekben és korcsolyákban.

Biró Albert
vaskereskedése

BUDAPEST, VI., Andrássy-ut 57. szám.

Fürödjön otthon!

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

NORMAL CABINET

szoba-gőzfürdő. Bármely szobában felállítható
5 perc alatt fürdő és egyszeri fürdés csak 6 fillerbe kerül!

ÁRAK:

Vörös fürdőberendezés, rendkívül elegáns, áthúzata kívül-belül egyaránt karmazsinpiros, szaltyánbőröz hasonló anyagból van, az eláró léczek csavarokkal vannak ráerősítve, 1 vörös szőnyeg-óvó és egy elegáns nikkell fűtőkészülékkel ... K 130.—

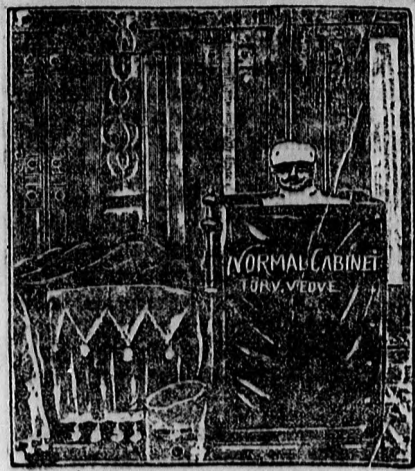
Fekete fürdőberendezés, kívül és belül jóminőségű speciális fekete anyaggal bevonva, léczek mint fent, 1 fekete szőnyegvédő és 1 nikkell készülékkel ... K 105.—
Fürdőszék masszív barna fényezett fából, összehajtható, cinkpléh védővel, tüdőgőz állással ... K 18.—

Havi részlet 10 kor.

Tessék prospektust kérni

Készpénz mellett 10% engedmény

Fürödön otthon!

Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól!

NORMAL CABINET Budapest, VIII. Rákóczi-ut 9. sz.
szoba, gőz- és hőlégfürdő-vállalat részvénytársaság.

Hogy milyen eredménnyel, annak méltatását a közönségre bízom.

* A minusz-szerep. „A király”-ban a Vigszínház csaknem minden színésze játszik. Jó szerepe van mindegyiknek, de bizony sok közülük az egész apró. A legrövidebb talán Bárdi Odóné, aki a harmadik felvonás elején egy reportert ad. Vannak ennél kevesebb szavú szerepek is a darabban, de azoknak személyesítői legalább ott vesztegelnek a színpadon. A reporter azonban elmondja gyorsan mondanivalóját és mehet.

— Igazi minusz-szerep! — sóhajtott a derék Bárdi Odóné.
— Hogy érted ezt? — kérdik.
— Hát kilenc óra husz perckor lépek a színpadra és kilenc óra tizenyolc perckor már le is lépek.
— Képtelenség, hiszen nem léphetsz le korábban, mint ahogy fellépsz.
— Hogyne, — bizonyítja Bárdi — én a keleti oldalon lépek fel és a nyugati oldalon távozom oly gyorsan, hogy behozok két percnyi időkülönbséget.

Sport.

A jövő év programja.

Egyesüleink ez évben kifejtett tevékenységét szép siker koronázta; ez a siker még fokozottabb munkára serkenti vezető klubjainkat s az 1909. évre egy még hatalmasabb és gazdagabb program összehállításán fáradoznak. Olvasó közönségünk kedvében akarunk járni, amikor folytatólagosan közöljük egyesüleink jövő évi munkatervét.

A Ferencvárosi Torna Club mint minden évben, ugy most is a football-sport terén fejt ki legnagyobb tevékenységét, hisz az természetes is, mert mint a legjobb magyar csapatnak ezen a téren kell leginkább kielégíteni e sportnak megnyerni és megtartani azt a hatalmas közönséget, amely oly sokszor tüntette ki megjelenésével a zöld-fehérek kitűnő csapatának minden mérkőzését.

A footballosztály intézői londoni tartózkodásuk közben első sorban angol csapatok meghívásával foglalkoztak. Kialátás van arra, hogy a Chelsea, Fulham és egy angol amateur-csapatot lát vendégül, azonkívül tárgyalások folynak egy dán, holland vagy svájci csapat meghívása érdekében is. Az ajánlókozó német egyesületek közül a Viktória, Karlsruhe F. C., esetleg a Leipziger Wacker jöhet kombinációba. A prágai D. F. C.-al Budapesten játszik revanche-mérkőzést. A bécsiek közül a Wiener S. C.-al Wienben, míg a Rapid és Cricketerekkel itthon találkozik. Ezenkívül legértékesebb

lesz a Wiener A. C.-al való mérkőzése Wienben április 25-én, amely mintegy erőpróbája lesz a magyar és osztrák csapatok közti különbségnek. Öröndetes tényként konstatalható, hogy a két kiváló csapat között megállapodás jött létre folytatólagos évenkénti mérkőzésekre. Részt vesz a bajnokságban is, a melynek legkomolyabb jelöltje. Továbbá egyik főtörökvése lesz az ezüst labda ötödszöri megvédése, mely esetben e gyönyörű díj véglegesen birtokába kerülne. Mint a Corinthian serleg tavalyi védője, természetesen ismét felveszi ez értékes vándordíjért a küzdelmet. A klub vezetősége ezen nehéz feladatok sikeres megoldására egy angol traintert szerződött s ez ügyben már folytat tárgyalásokat.

Az atletika és uszásban a klub ez évben is megrendezi nemzetközi versenyeket, melyekre az ui szakosztály gondos figyelemmel készíti elő fiatal versenyző gárdáját. Tíz éves fennállásának idejére, melyek az őszi versenyekkel esnek egybe, jubileumi vándordíjakat alapít s ezek honorálására ui jubileumi érmeiket készített. Kiírja továbbá volt kiváló football-kapitányának emlékére alapított Berán József díjat is.

A vívó-osztály ez évben egy házi, egy országos nyílt versenyt és egy vívó estélyt rendez. A versenyeket mesterük Schlotzer készíti elő.

A lawn tennis-sport nagyszámu érdeklődő hölgy és férfi gárda érdeklődése mellett folyik a klub közraktár-utcai pályáján. Bizonyára őszinte örömmel érinti a társklubokat a vezetőség azon elhatározása, hogy ez évben ismét országos lawn tennis-versenyeket rendez.

A jég sportok közül a korcsolyázást és a hockeyt kutiválják a klub saját pályáján (Közraktár-u.) a footballisták s a többi sportág művelőinek élénk részvétele mellett.

Kiadia:

A „DELI UJSAG” LAPKIADÓ RÉSZEVTÁRSASÁG.

Ajándékok:

ezüstből 2, aranyból 6, ékkövesek 30 ébresztőórák 4, zsebórák 6, ingaórák 14 koronától feljebb csakis jobb kivitelben beszereszhetők

Gáti és Szabó ékszerész és óraszoknái Bécsi-utca 9., az Erzsébet-tér mellett. Nagyobb ezüst tárgyak és ékszerek gyári áron a ul. Eitörölt órák és ékszerek igen kis költséggel helyrehozhatók, vagy becsoréltatnak. Tössék czimunket tárczájába tenni, alkalomadtán hasznát veheti.

UPOR

nagykávéháza.

Karácsony első és második estéjén, valamint vasárnap este

nagy katonazene hangverseny

a cs. és kir. bosznia-hercegovinai 3-ik gyalogezred zenekara Gedenk József karnagy vezetésével.

Linek, Polgár és Gáspár karrikatura kiállítás!

A kávéháznak újonnan átalakított külön-termei társaságok részére

estélyekre kiadotnak.

Valódi porosz szalonkőszemet és kokszot székben, valamint egész fuvarokban a leggyorsabban és legolcsóbban szállítanak

Rédei és Társa

közvön-nagykereskedők

Központi iroda:

V., Béla-utca 4.

TELEFON 36-83.

Pinczegazdászati cikkek legolcsóbb bevásárlási forrása és legnagyobb raktára-

WATTERICH A.

Budapest, V., Dohány-u. 5.

Legkedvezőbb

karácsonyi ajándékok

BAUER SAMU

czukrászdájában

VI., Andrassy-ut 6.

Bufet, hidegtelek, halak, szárnysok, huslélek a legfin. kivitelben,

Mössmer József

„A Menyasszonyhoz”

IV., Koronaherceg-utca 12. sz.

Kitűnő alkalom olcsó karácsonyi bevásárlások eszközésére.

Alkalmam nyílt egy visszamaradt amerikai megrendelést igen olcsón beszerezni, mivel az Amerikában használatos méretek itt nem igen kerestetnek. Ezen damast-asztal és kávé-terítéket, valamint néhány fajta színtőn külön készített vásznakat igen tisztelt vevőimnek a legelőnyösebb áron adom el.

Mössmer József

„A Menyasszonyhoz”

I V., Koronaherceg-utca 12

CLUB kávéház

V., Lipót-körut 16. sz.

(a Vigszínház tőrszomszedságában.)

Színház után vacsora. Hideg és meleg buffet.

Pontos kiszolgálás. ::

Osszes kül- és belföldi lapok. A vigszínházi művészek találkozóhelye.

Kizárólag szegedi és környéki, válogatott hűvelyekből tisztán őrlött

I-rendű édes nemes paprikát

5 kilós postacsomagokban, kgmonként 4.— koronáért szállít, utánvétel mellett

Vig Sándor

Paprikamalma

Ujszeged.

ESZTERGAPADOK és hasznát SZERSZÁMGEPEK mindennemű

minden méretheben, csőtömegtől származók, nagy mennyiségben és darabonként is minden elfogadható ártért eladó

Telefon 34-36. Grünspan Izidornál, Budapest, V., Váci-ut 24. Telefon 34-36.

Kristalin.

Teljesen ártalmatlan bőr- és arczszipító-szer.

A mi még eddig nem volt a melynek hatása páratlan. A Kristalin a bőr ápolásának hatékony szere cs ezaköze. A bőr felemészti a szálát, almává, barsonyossá, tielatos üdeseérvő és fehérré lesz. Pattanások és foltok a nedves használat következtében eltűnnek. Mértékelt enyhe masszázssal eltűnnek az arczon, kezen, nyakon a ranc okat és így eléri mindenki azt, a mit legjobban óhajt. — A Kristalin hatást az o gallitashoz szükseé növényből nyerte. — A Kristalin mindig alkalmazható, de mindig mosás után. Nagyon keves a kármazandó és az arcz középsőit masszírozandó el jobbra és balra mindaddig, míg be nem hatol és el nem nyúszik a bőrbőben. Ekor riszpor is alkalmazható. — Sikerem abban fogom látni, hogy mindenki, a ki csak egyszer használta a Kristalint, soha sem fog más szert alkalmazni bőrnek higienikus korsorvására és ápolására.

Olinkewich Sándor
román kir. győztesorvező százados és kémikus.

KRISTALIN MASSA:

Próbátétele 50 fill. Üvegdoboz 3 kor.
Majolika dísztelegy 5 korona.
Kristalin szappan 1 kor. Kristalin powder 1 kor.
Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és illatszertüzletben.

Megrendelhető: a „Kristalin” magyarországi főraktárában is, Budapest, VIII., Baross-utca 91. sz.

Ifj. Weisz Jakab és Fia

Budapest, IV., Váci-utca 30. (Hárle-bazár.)

Magyarország legnagyobb divataruházában

az ideig nagy

karácsonyi vásár

megkezdődött:

Selyem- és gyapjuszövetek, kabápelüchök és caracukok, csipkék, szalagok, harisnyák, kötények, függönyök, színházi csipke és selyem echarpok, kendők, japáni kézimunkák, torontáli szőnyegek és magyar varrottások.

Oriási nagy választék, feltűnő olcsó árak.

Blous-selyem, ruhaszövet, osipke- és szalagmaradékok fél- és negyedárban adatk el.

Karácsonyi Vásár

1. számú Karácsonyi csomag.
7 mtr egy ruha Mosó velez
1 drb Leszabott flanell szoknya
1 „ Angol flanell fejkendő
1 pár Téli keztyű
10 drb összesen csak 3.95

3. számú Karácsonyi csomag.
5 mtr egy ruha 120 cm. széles Divatszövet bármely színben
1 drb Velez asó szoknya lodorral
1 „ Velez nadrág a szoknyához megfelelő
1 „ Hazlatási levantin kötény
6 „ Angol vászon szobkendő
1 „ Flanell fejkendő
15 drb összesen csak 5.95

2. számú Karácsonyi csomag.
5 mtr egy ruha 120 cm. sz. Schott-tisch szövet
3 mtr egy Blous világos vagy sötét mosó casán
1 drb Fehér batizst kötény
1 „ Bőr vagy más divatör
10 drb összesen csak 4.75

4. számú Karácsonyi csomag.
7 mtr egy ruha Mosó casán világos vagy sötét
1 drb 160 cm. Doubl télikendő
1 „ Leszabott flanell szoknya
3 mtr Mosó delain világos vagy sötét egy bloustra
1 drb Damaszt aszalfutó
18 drb összesen csak 6.95

Auer Ignác Fia vászon, fehérmű és divataruk gyári raktára
Budapest, VII., Rákóczi-ut 10. szám.

Teánkhoz használjuk a kitűnő zamatu Munkás-Rumot

literje 80 kr. (Üveg 7 kr.) Kizárólag kapható Grauer Miksa udvari szállitónál.

Eladási depóhely: Rákóczi-ut 45. szám a gyár udvarában jobbra

Ampol

hűtő és melegítő szekrény.

Télen nyáron egyaránt használható. Teljesen féméből. Javítás teljesen kizárva.

Ara: 75 korona. Magassága 54 cm. Átmérete 45 cm. Ampol és szoma művek.

Janda Gyula és Társa V., Lipót-körut 12. és Geitner és Rausch cégnél VI., Andrassy-ut 8.

Kizárólag saját készítményü, czérnával varrott fehérműim valódi angol zefir és hazai sifon ingeim a legjobbak udapesten és olcsóbbak a gyári ingeknél.

Oriási választék selyemnyak-kendőkből.

Pető Tivadar
Budapest,
VI., Szondy-utca 62. sz.

Uj rendszerü butorhitel. Butorok csakis a legjobb kivitelben kaphatók készpénzert v. banknál törleszhető részlete. Balazs és Társa butorraktárában Budapest, VI. ker. Révai-utca 3. Váci-körut mellett. A vásárolt butorok értékét egy bank fizeti nekünk ki, a vevő tehát a banknak marad adósa, miáltal a butor mindenkinek készpénzárban számíthatjuk. A bankszámlát sem részjegyzés, sem egyéb költség nem terheli.

Megnyit a Tisza-Szálló

Tisza-szálló épületében Budapest, VI., Révai-utca 24. sz. Hatvan szoba, villanyvilágítás, rézágakkal. Hónapos és napos szobák 1 firtól fejjebb kaphatók. Hónapos szobák ára 30 forint.

Karácsonyi és ujévi ajándékok

Gramfonok, szentképek, tájképek. — Olcsó árak. — **DEMÉNYI és TÁRSA** Király-utca 76.

Pénzelöléggel

beraktározunk butort, zongorát, autómobil, minniennemü gépeket és kereskedelmi árut, vidékről is. Butorszallitást, költözködést elvállalunk. Legszolidabb kiszolgálás.

Magyar Kereskedelmi Szállitási és Beraktározási Betéti Társaság
Budapest, VI., Király-u. 76.
Király Színházzal szemben. Telefon 119-05.

Passepartout - müintézet. Villamos erőre berendezve

CZIERER LAJOS
BUDAPEST,
VII., DOB-UTCA 10. SZ.

Építészeti tervok passepartoutozását és cachirozását elvállalja. Az építőművészek hivatalos szállitója.

SCHLESINGER ALAJOS

Budapest, V., Váci-ut 30. sz.

Transzmisszió-tengelyek elsőrendü Bessemer-azéliből.
Tengelykapcsolók a legkülönbözőbb rendszerekben (frictiós, tárcsás, hüvelyes, Sellar-féle, csészés, körmös, stb.)
Csapágycsok mint álló, függő, faliak, valamint bármely más elrendezésben, Sellar-féle gyűrűkenesü és minden más rendszerben.
Fogaskerek (homlok- és szegletkerek) fa- és vaslogazattal egy- és kétrésztü kivitelben, könnyü modellek szerint.

Legrégibb hazai gyár kizárólag transzmissziók gyártására.

Nagy karácsonyi vásár

Bluzkülönlegességek, kosztümök, aljak és pongyolák
Faludi Lászlónál
Budapest, VI., Andrassy-ut 48. (Oktagon.)

Müller J. L.-féle Bries de Violettes

a legkedveltebb ibolyáitlat, a frissen szedett ibolyának illatával egyenlő. Kellemessége, tartóssága és finomsága fölülmul minden várakozást.
Üvege 1.50, 2.50 és 4.50 firt.
A legkiválóbb hazai illatszerekkel töltött díszes flaconok és dobozok dus választékban. — Kapható egyedül:
Müller J. L.
cs. és kir. udvari szállitó, illatszert- és piperesszappan - gyárosnál Budapestben.
Raktár: **Koronahegy-utca 2. sz.**
Gyár: **Rottenbiller - utca 36. sz.**

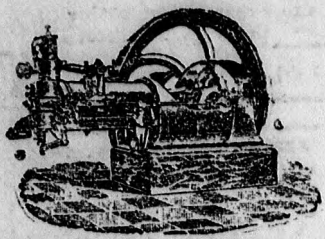
MAGYAR MERCUR BANK R. T. BUDAPEST,
V., Ferencz József-tér 5. sz. (Gresham-palota)

sorsjegyzostálya vesz és elad sorsjegyeket készpénzfizetés ellenében, napi áron és részletfizetésre.

Alakit sorsjegytársulatokat, saját számlára vagy megbízás alapján.

Pénzt butorra,
zongorára. Butort, zongorát, hintót, autómobil, kurrens-árut, varrógépet, kerékpárt, stb. feltűnő jutányosan beraktározunk.
Tauszik és Társa VI., Gyár-utca 21.
Telefon szám 88-97. Már beraktározott tárgyakat magasabb előlegezéssel kiváltunk. Igénykők és üzletajánlók magas jutalekben részesülnek.

Hille nyersolaj és szivógáz-motorok.

Üzemköltség óra- és lóerőnként 1 1/2 fillér. Benzin-, világítógáz és villammotorok.

Benzin és nyersolaj cséplési lokomobil célokra. **SUGÁR LAJOS** Budapest, V. ker, Lipót-körút 17. sz.

GRAMMOFONOKAT

a világhírű THE ROYAL gépeket szigorúan az eredeti gyári áron. 40% áreszállítással szállítjuk havi 8-10 K részletfizetésre is vidékre is bárhol.

Láng Jakab és Fia grammofoon- és varrógép-nyagykereskedők

Budapest VIII. ker, József-körút 41. sz. Fióküzleteink VIII. Brossa-tér 4. szám és Budán Margit-körút 6. szám.

Arjegyek ingyen és bérmentve. Figyeljünk a ózime!

PÉNZT

butorra, zongorára, varrógépre, kereskedelmi árukra, ha azokat bismányba legjutányosabban beraktározza

Balassa Gyula és Tsa fiókja VIII., József-körút 66. Telefon 103-10.

A Szt. Lukácsfürdői Kristályforrás

vegyelemezései.

Orsz. M. Kir. Chemiai Intézet.

Az intézet kiküldötte által személyesen vett Kristály-forrásból származó víz minta vizsgálatának eredménye:
A víz hőmérséke 25,8 C°
a víz fajsúlya 18 C-on 1,0008

Chemiai vizsgálat.

1000 gr. vízben található:	
Kálium (K)	0,0093 gr.
Natrium (Na)	0,0334 »
Calcium (Ca)	0,1267 »
Magnesium (Mg)	0,0485 »
Vas (Fe)	0,0004 »
Chlor (Cl)	0,0331 »
Sulfat (So4)	0,1188 »
Hydrocarbonat (HCO3)	0,50002 »
Szilikiumdioxid (SiO2)	0,0163 »
Szénsav (Co2) 44-66 cm ³	0,0880 »

Organikus anyagot, ugyszintén salétromsavat és ammoniakat a víz nem tartalmaz és így a Kristály-forrásvizet igen tiszta calcium és magnesium-hydrocarbonatos ásványviznek minősítjük. Bakteriológiai szempontból pedig az állami bakteriológiai intézet ezen vizet tisztának és kitógálatalannak minősítette.

Budapest, 1908. március 17-én.

Orsz. M. Kir. Chem. Intézet Budapest. Dr. Kossuthány s. k. igazgató.

M. Kir. Tud. Egyet. I. Chem. Int.

A forrás hőmérséke 25,75 C°
a víz fajsúlya 17,5 C-on 1,0 074
A víz fagyáspontja 0,035 C osmosisnyomás 0,421 atm. elektromos vezetőképessége 0,0008661 ohm. cm.

Chemiai vizsgálat.

1000 gr. vízben található:	
Kálium (K)	0,0070 gr.
Natrium (Na)	0,0328 »
Calcium (Ca)	0,1277 »
Magnesium (Mg)	0,0452 »
Vas (Fe)	0,0004 »
Chlor (Cl)	0,0338 »
Sulfat (So4)	0,1118 »
Hydrocarbonat (HCO3)	0,5194 »
Szilikiumdioxid (SiO2)	0,0170 »
Szénsav (Co2)	0,0878 »
összes szénsav (602)	0,46245 »

E nagy mélységből fakadó állandó összetételű ásványvíz se ammoniát, se salétromsavat, sem salétromossavat tartalmaz, organikus anyag ugyszólván nincs benne s így a chemiai analysis alapján a Kristály-forrás igen tiszta calcium és magnesium-hydrocarbonatos ásványvíznek minősítendő.

Budapest, 1900 április 12-én.

A M. Kir. Tud. Egyet. I. Chem. Intézet. Dr. Winkler Lajos s. k. egyet. tanár.

Szt. Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.

Természetes forró-meleg kenes források, iszapfürdők, izborogatások, massage, vizgyógyntezel. gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizuszodák. 0. csó és gondos pensió. Csász, közzvény, ide-bőrbjok. Lakás, ellátás felőli kimerítő prospektust küld ingyen a

Szt. Lukácsfürdő Igazgatóság, Buda.

Téli és nyári gyógyhely.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

Nyomatott a „Globus” műintézet és hírlapkiadó részvénytársaság körítorgógépein, Budapest, Aradi-utca 8

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, VII., Rákóczi-ut 38.

Karácsonyfára való dísz angyal-harang

ára 1 korona.

Minden karácsonyfára-csúszon könnyen megerősíthető. Gyertyatartókkal, 3 Archaranggal, bronzirozott 6 angyallal és lemeztelével, mely a meggyújtott gyertyák által keletkező hőszé folytán ónmagától közben forog és közben skaiában valóságos égi angyal hangokat cseng. Teljes magassága 30 cm. Szokiküldés vidékre bérmentve 1 korona 3 fillér előzetes beküldése mellett.

Karácsonyi képes nagy árjegyzék az összes letező árucikkokról kívánatra ingyen és bérmentve

ÖN BÉRELI

EGY ÓCSKA ZONGORÁT VAGY PIANINÓT ÉS

KIDOB-

HA VONATRA VAGY 16 KORONA HÖLCSŐNDI VAGY PÉNZETI KIDÓT ZONGORÁJA MINTSEN

HA FIZET

HAVONTA 20 KORONÁT KAP EGY KIVÁLÓ GYÁR TMÁNYU LEGMODERNEBB HÁROMPEDÁLIS ÉRCZPÁNCÉLYKÉES KERESZTÁRÓS-TESTÉSE SZERINTI SZINBEN-ÚJ ZONGORÁT VAGY PIANINÓT NEM-IR ALÁ VÁLTÓT, NEM ÁLLI T KEZEST ÉS NEM FIZET SAHÁNKRAK KAMATOT ÉS MÉGIS TULAJDONA LESZ A ZONGORA. ILYEN IDEÁLISAN SZOLID LIBERÁLIS MÓDON KAPHATÓ KIZÁRÓLAGOSAN CSAK

STERNBERG-DEZSŐ

ZONGORA ELADÁSI ÉS KÖLCSÖNZESI TELEPÉN BUDAPEST VI. LISZT FERENCZ-TÉR 9. AZ ORSZÁGOS ZENEAKADÉMIAVAL SZEMBEN. ZONGORÁK BECSERELÉSE JAVÍTÁSA HANGOLÁSA LEGKULÓNYSÁBAN

TREPPER SAMUEL

órás és ékszerész

Budapest, VI., Váci-körút 5.

Gazdag választék briliáns ékszerekben. Nagy raktár különlegességi ezüst, arany és fémórákban. Alkalmi ajándéktárgyak a legcsekélyebb összegben is. Kovácsolt tömör jeggyűrűk minden nagyságban és sulyban. Szigoruan szolid árak.

TELEFON 67-67.

TELEFON 97-67

Sternberg Armin és Testvére

cs. és királyi udvari hangszergyár Budapest, VII., Rákóczi-ut 36. sz.

Képes árjegyzék mindennemű hangszerről külön-külön kiadható, mely ingyen és bérmentve küldetik, csak megnevezendő, hogy milyen czikkről kívánatik.